

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 25. marca 2021¹

Vec C-22/20

**Európska komisia
proti
Švédskemu kráľovstvu
(Čističky odpadových vôd)**

„Nesplnenie povinnosti – Smernica 91/271/EHS – Čistenie komunálnych odpadových vôd – Sekundárne čistenie odpadovej vody – Náročnejšie čistenie odpadovej vody pred vypúšťaním do citlivých oblastí – Lojálna spolupráca – Predloženie informácií“

I. Úvod

1. Únia ukladá členským štátom prostredníctvom smernice o odpadových vodách² povinnosť vybudovať a prevádzkovať v sídlach určitej veľkosti čističky odpadových vôd s určitou čistiacou výkonnosťou. V tomto konaní Komisia vytýka Švédsku, že v niektorých aglomeráciách si nesplnilo túto povinnosť.

2. Pritom treba po prvé objasniť, či sa výnimka stanovená v tejto smernici pre lokality vo vysokohorských oblastiach musí v dôsledku podobných environmentálnych podmienok uplatniť aj na lokality na ďalekom severe. Po druhé je medzi účastníkmi konania sporné, na základe akých údajov o meraniach sa určuje výkonnosť čističky odpadových vôd. Po tretie Komisia vytýka Švédsku, že neposkytlo určité údaje o meraniach, ktoré sú podľa nej potrebné na posúdenie jedného z dôvodov, ktoré v konaní uvádza Švédsko, konkrétne takzvaného prirodzeného zníženia množstva dusíka.

¹ Jazyk prednesu: nemčina.

² Uplatní sa smernica Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (Ú. v. ES L 135, 1991, s. 40; Mim. vyd. 15/002, s. 26) zmenená smernicou Rady 2013/64/EÚ zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 353, 2013, s. 8).

II. Právny rámec

3. Článok 4 smernice o odpadových vodách upravuje takzvané sekundárne čistenie odpadovej vody:

„1. Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením takto:

- najneskôr do 31. decembra 2000 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s [populačným koeficientom (ďalej len „p. k.“)] viac ako 15 000;
- najneskôr do 31. decembra 2005 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s p. k. od 10 000 do 15 000;
- najneskôr do 31. decembra 2005 pre vypúšťania do sladkých vôd a estuárií z aglomerácií od 2 000 do 10 000 p. k.

...

2. Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd do vôd umiestnených vo vysokohorských oblastiach (viac ako 1 500 m nadmorskej výšky), kde je ťažké použiť účinné biologické čistenie pre nízke teploty, môže prejsť menej náročným čistením ako tým, ktoré je uvedené v odseku 1, za predpokladu, že podrobné štúdie uvádzajú, že takéto vypúšťanie nepriaznivo neovplyvní životné prostredie.

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd uvedené v odsekoch 1 a 2 musí spĺňať príslušné požiadavky v oddiele B prílohy I. ...“

4. Článok 5 smernice o odpadových vodách stanovuje osobitné požiadavky týkajúce sa vypúšťania odpadových vôd do mimoriadne citlivých oblastí:

„1. Na účely odseku 2 členské štáty identifikujú do 31. decembra 1993 citlivé oblasti podľa kritérií stanovených v prílohe II.

2. Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením v citlivých oblastiach náročnejším čistením ako tým, ktoré je uvedené v článku 4, najneskôr do 31. decembra 1998 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s viac ako 10 000 p. k.

...

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd uvedené v odseku 2 musí spĺňať príslušné požiadavky v oddiele B prílohy I. ...“

5. Článok 10 smernice o odpadových vodách sa týka miestnej klímy:

„Členské štáty zabezpečia, že čističky komunálnych odpadových vôd postavené kvôli splneniu požiadaviek článkov 4, 5, 6 a 7 sú navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach. Pri navrhovaní prevádzok je potrebné zohľadniť sezónne výkyvy záťaže.“

6. Podľa článku 15 ods. 1 prvej zarážky smernice o odpadových vodách príslušné orgány alebo subjekty monitorujú vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd na overenie splňania požiadaviek prílohy I oddielu B v súlade s kontrolnými postupmi stanovenými v prílohe I oddiele D.

7. V bode 2 oddielu B prílohy I („Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do zberných vôd“) smernice o odpadových vodách sa uvádza:

„Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd podliehajúce čisteniu v súlade s článkom 4 a 5 spĺňa [musí spĺňať – *neoficiálny preklad*] požiadavky uvedené v tabuľke 1.“

8. Tabuľka 1 v prílohe I smernice o odpadových vodách má názov „Požiadavky na vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd podľa článkov 4 a 5 tejto smernice“ a vyzerá takto:

„Parametre	Koncentrácia	Minimálne percento zníženia ...	...
Biochemická spotreba kyslíka (BOD ₅ pri 20 °C) bez nitrifikácie...	25 mg/l O ₂	70 – 90 40 podľa článku 4 ods. 2.	...
Chemická spotreba kyslíka (COD)	125 mg/l O ₂	75	...
...	...	...	...“

9. Podľa bodu 3 oddielu B prílohy I smernice o odpadových vodách „vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do... citlivých oblastí... navyše spĺňa [musí spĺňať – *neoficiálny preklad*] požiadavky uvedené v tabuľke 2 tejto prílohy“.

10. Tabuľka 2 v prílohe I smernice o odpadových vodách upravuje najmä zníženie množstva dusíka:

„Požiadavky na vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do citlivých oblastí, ktoré podliehajú eutrofizácii, stanovené v prílohe II. A a). V závislosti od miestnej situácie sa môžu uplatňovať požiadavky na jeden alebo na obidva ukazovatele. Použijú sa hodnoty koncentrácie alebo percent zníženia.“

„Ukazovatele	Koncentrácia	Minimálne p[er]cento zníženia...	...
...	...	...	...
Celkové množstvo dusíka...	15 mg/l (10 000 – 100 000 [p. k.]...)	70 – 80	...
	10 mg/l (viac než 100 000 [p. k.] ...)		...“

11. V oddiele D prílohy I smernice o odpadových vodách sú stanovené referenčné metódy monitorovania a vyhodnotenia výsledkov. Podľa bodu 3 sa minimálny ročný počet vzoriek stanoví podľa veľkosti čističky a vzorky sa budú odberať v pravidelných intervaloch počas roka. Pre čističky s kapacitou 2 000 až 9 999 p. k. platí minimálny počet 12 vzoriek počas prvého roka. V nasledujúcich rokoch sa vyžadujú štyri vzorky, ak vzorky počas prvého roka spĺňajú ustanovenia

smernice o odpadových vodách. Ak jedna vzorka zo štyroch nevyhovie, v nasledujúcom roku sa musí odobrať 12 vzoriek. V prípade čističiek s kapacitou 10 000 až 49 000 p. k. predstavuje minimálny počet 12 vzoriek.

12. Príloha I oddiel D bod 4 smernice o odpadových vodách upravuje vzťah medzi jednotlivými výsledkami meraní a hraničnými hodnotami:

„Očistená odpadová voda sa pokladá za vyhovujúcu príslušným ukazovateľom, ak pre každý jednotlivý parameter posudzovaný jednotlivo ukážu vzorky vody, že vyhovujú príslušnej parametrickej hodnote nasledujúcim spôsobom:

- a) pre ukazovatele uvedené v tabuľke 1... je maximálny povolený počet vzoriek, ktoré môžu nevyhovieť ukazovateľom vyjadreným v koncentráciách a/alebo percentuálnom znížení v tabuľke 1..., uvedený v tabuľke 3;
- b) pre ukazovatele tabuľky 1 vyjadrené v koncentráciách sa nevyhovujúce vzorky odobraté [v] normálnych prevádzkových podmienkach nesmú odlišovať od parametrických hodnôt o viac ako 100 %. ...
- c) pre parametre uvedené v tabuľke 2 ročný priemer vzoriek pre každý parameter vyhovuje [musí vyhovovať – *neoficiálny preklad*] príslušným parametrickým hodnotám.“

13. Tabuľka 3 v prílohe I smernice o odpadových vodách upravuje počet vzoriek a povolené odchýlky od hraničných hodnôt podľa článku 4.

Série vzoriek odobraté v ľubovoľnom roku	Maximálne povolený počet vzoriek, ktoré nevyhovujú
4 – 7	1
8 – 16	2
17 – 28	3
29 – 40	4
41 – 53	5
54 – 67	6
...	...

III. Konanie pred podaním žaloby a návrhy účastníkov konania

14. V rokoch 2010, 2014 a 2017 Komisia vyzvala Švédsko, aby sa vyjadrilo k uplatňovaniu smernice o odpadových vodách. V nadväznosti na tieto výzvy zaslala Švédsku 8. novembra 2018 odôvodnené stanovisko, ktorým tento členský štát vyzvala, aby odstránil vytýkané nedostatky v lehote dvoch mesiacov, teda do 8. januára 2019.

15. Keďže Komisia nebola spokojná s odpoveďami Švédska, podala prejednávajúcu žalobu, ktorou navrhuje

- určiť, že Švédske kráľovstvo si tým, že jej neposkytlo informácie, ktoré potrebuje na to, aby mohla posúdiť správnosť tvrdenia, že aglomerácie Habo a Töreboda spĺňajú požiadavky

smernice o odpadových vodách, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 4 ods. 3 ZEÚ,

- určiť, že Švédske kráľovstvo si tým, že nezabezpečilo, aby odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors a Tänn dalen prešli v súlade s požiadavkami smernice o odpadových vodách pred vypustením sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 4 tejto smernice v spojení s jej článkami 10 a 15,
- určiť, že Švédske kráľovstvo si tým, že nezabezpečilo, aby odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií Borås, Skoghall, Habo a Töreboda pred vypustením prešli v súlade s požiadavkami smernice o odpadových vodách náročnejším čistením, než aké je stanovené v jej článku 4, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 5 tejto smernice v spojení s jej článkami 10 a 15,
- uložiť Švédskemu kráľovstvu povinnosť nahradiť trovy konania.

16. Švédske kráľovstvo uznáva, že čističky odpadových vôd v aglomeráciách Lycksele, Pajala a Malå nespĺňajú požiadavky článku 4 smernice o odpadových vodách, a navrhuje

- v zostávajúcej časti žalobu zamietnuť, ako aj
- uložiť Európskej komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

17. Účastníci konania predložili písomné pripomienky.

IV. Právne posúdenie

18. Konanie o nesplnenie povinnosti sa týka splnenia dvoch povinností vyplývajúcich zo smernice o odpadových vodách, konkrétne sekundárneho čistenia podľa článku 4 (pozri v tejto súvislosti oddiel A) a náročnejšieho čistenia podľa článku 5 (pozri v tejto súvislosti oddiel B) v spolu desiatich švédskych aglomeráciách. Okrem toho Komisia tvrdí, že Švédsko s ňou lojálne nespocovalo, lebo neposkytlo určité informácie (pozri v tejto súvislosti oddiel C).

A. Článok 4 smernice o odpadových vodách – sekundárne čistenie odpadovej vody

19. V súvislosti so šiestimi aglomeráciami – Lycksele, Malå, Pajala, Mockfjärd, Robertsfors a Tänn dalen – Komisia namieta porušenie článkov 4, 10 a 15 smernice o odpadových vodách.

20. Podľa článku 4 ods. 1 druhej zarážky členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov v aglomeráciách s populačným koeficientom (p. k.) od 10 000 do 15 000 prejdú pred vypustením sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením. Táto povinnosť sa týka v tomto konaní aglomerácie Lycksele. Rovnaká povinnosť platí podľa článku 4 ods. 1 tretej zarážky smernice o odpadových vodách pre vypúšťanie do sladkých vôd a estuárií z aglomerácií s p. k. od 2 000 do 10 000. V prejednávanom prípade sa to týka aglomerácií Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors a Tänn dalen.

21. Článok 4 ods. 3 smernice o odpadových vodách na účely spresnenia požiadaviek na čistenie odpadových vôd odkazuje na oddiel B prílohy I, ktorého bod 2 zasa odkazuje na tabuľku 1 v prílohe I. Z tejto tabuľky vyplýva, že „biochemická spotreba kyslíka“ týkajúca sa vypúšťania z čističiek komunálnych odpadových vôd, na ktoré sa vzťahujú články 4 a 5 tejto smernice, môže byť maximálne 25 mg/l kyslíka alebo vo vzťahu k záťaži prívodu týchto čističiek sa musí znížiť minimálne o 70 % a že „chemická spotreba kyslíka“ týkajúca sa tohto vypúšťania nesmie prekročiť 125 mg/l kyslíka alebo vo vzťahu k záťaži prívodu týchto čističiek sa musí znížiť o 75 %.³

22. Komisia vo svojom žalobnom návrhu týkajúcom sa článkov 4, 10 a 15 smernice o odpadových vodách síce nespomína aglomeráciu Töreboda, ale v súvislosti so žalobným návrhom týkajúcim článkov 5, 10 a 15 napáda nadmernú biochemickú spotrebu kyslíka aj v tejto aglomerácii. Príslušné požiadavky podľa tabuľky 1 v prílohe I platia podľa bodu 2 oddielu B prílohy I aj podľa článku 5. Keďže ide o podobnú problematiku, toto tvrdenie preskúmam v tomto oddiele A.

23. Podľa článku 10 smernice o odpadových vodách členské štáty zabezpečia, že čističky komunálnych odpadových vôd postavené kvôli splneniu požiadaviek článku 4 sú navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach.

24. Článok 15 ods. 1 prvá zarážka a príloha I oddiel D smernice o odpadových vodách napokon upravujú kontrolné postupy. Príloha I oddiel D bod 3 stanovuje v prípade aglomerácií s p. k. od 10 000 do 49 999, teda v prejednáwanej veci aglomerácií Lycksele a Töreboda, 12 vzoriek. V prípade aglomerácií s p. k. od 2 000 do 9 999, teda zvyšných piatich aglomerácií, sa má počas prvého roka prevádzky čističky odpadových vôd odobrať minimálne 12 vzoriek. V nasledujúcich rokoch stačia štyri vzorky, ibaže jedna zo vzoriek počas predchádzajúceho roka nespĺňala požiadavky. V tomto prípade sa musí odobrať 12 vzoriek. Vo všetkých prípadoch sa vzorky musia odberať v pravidelných intervaloch počas roka. Tabuľka 3 v prílohe I navyše v závislosti od počtu vzoriek stanovuje, koľko vzoriek sa môže odchyliť od hraničných hodnôt.

1. Aglomerácie Lycksele, Malå a Pajala – nesporné porušenia

25. Účastníci konania sa zhodujú na tom, že chemická spotreba kyslíka týkajúca sa vody vypúšťanej z čističiek odpadových vôd v aglomeráciách Lycksele, Malå a Pajala je vyššia než hodnota, ktorá je povolená podľa článku 4 ods. 3 a prílohy I oddielu B smernice o odpadových vodách. To platí v prípade aglomerácie Lycksele aj pre biochemickú spotrebu kyslíka.

26. S týmito porušeniami týkajúcimi sa čistiacej výkonnosti podľa článku 4 smernice o odpadových vodách sa nevyhnutne spája porušenie článku 10, keďže tieto čističky odpadových vôd zjavne neboli navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach, teda aby spĺňali požiadavky článku 4.

27. V tejto časti je teda žaloba Komisie dôvodná.

28. Komisia naopak nepreukázala, že odber vzoriek odpadovej vody v týchto aglomeráciách bol v rozpore s článkom 15 smernice o odpadových vodách. V tejto časti je teda žaloba nedôvodná.

³ Pozri pracovný dokument útvarov Komisie „Evaluation of the Council Directive 91/271/EEC of 21 May 1991, concerning urban waste-water treatment“, SWD(2019) 700 final, s. 3, časti „Biochemical oxygen demand“ a „Chemical oxygen demand“.

2. Aglomerácie Malå a Pajala – biochemická spotreba kyslíka

29. Tiež je nesporné, že biochemická spotreba kyslíka týkajúca sa vody vypúšťanej z čističiek odpadových vôd v aglomeráciách Malå a Pajala prekračuje hodnoty uvedené v článku 4 ods. 3 a v prílohe I oddiele B smernice o odpadových vodách, teda čistiaca výkonnosť čističky odpadových vôd je na tento účel príliš slabá.

a) Rovnaké posudzovanie ako v prípade lokalít vo vysokohorských oblastiach

30. Švédsko to však odôvodňuje s odvolaním sa na článok 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách. Podľa tohto ustanovenia vypúšťanie komunálnych odpadových vôd do vôd umiestnených vo vysokohorských oblastiach (viac ako 1 500 m nadmorskej výšky), kde je ťažké použiť účinné biologické čistenie pre nízke teploty, môže prejsť menej náročným čistením ako tým, ktoré je uvedené v odseku 1, za predpokladu, že podrobné štúdie uvádzajú, že takéto vypúšťanie nepriaznivo neovplyvní životné prostredie.

31. Aglomerácie Malå a Pajala sa síce nenachádzajú vo vysokohorskej oblasti, ale Švédsko bez toho, aby mu bolo v tomto bode odporované, uvádza, že klimatické podmienky v tejto severnej oblasti krajiny sťažujú účinné biologické čistenie odpadovej vody podobne ako vo vysokohorských oblastiach v iných častiach Únie. Švédsko z toho vyvodzuje, že článok 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách sa uplatní aj na uvedené aglomerácie.

32. V rozpore s názorom Švédska k tomuto záveru nemožno dospieť výkladom článku 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách, keďže toto ustanovenie je vo všetkých jazykových verziách jednoznačne obmedzené na jasne ohraničené vysokohorské oblasti s nadmorskou výškou viac ako 1 500 m. Názor Švédska preto v skutočnosti znamená, že sa úplne ignoruje zemepisná podmienka stanovená v článku 4 ods. 2. Všade, kde je v dôsledku nízkych teplôt ťažké účinné biologické čistenie odpadovej vody, by sa muselo povoliť menej účinné čistenie za predpokladu, že podrobné štúdie uvádzajú, že takéto vypúšťanie nepriaznivo neovplyvní životné prostredie. Švédsko teda vyžaduje výklad *contra legem*, čím implicitne uplatňuje námietku čiastočnej neplatnosti článku 4 ods. 2, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa lokality vo vysokohorskej oblasti.⁴

33. Predpisy vyššej právnej sily síce svedčia v prospech tejto námietky [pozri v tejto súvislosti písmeno b)], ale členské štáty takými tvrdeniami nemôžu spochybníť platnosť sekundárneho predpisu v konaní o nesplnení povinnosti [pozri v tejto súvislosti písmeno c)].

b) Predpisy vyššej právnej sily

34. Obmedzenie článku 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách na vysokohorské oblasti by mohlo byť v rozpore s predpismi vyššej právnej sily. Únia totiž podľa článku 4 ods. 2 prvej vety ZEÚ rešpektuje rovnosť členských štátov pred Zmluvami. Okrem toho z článku 191 ods. 3 druhej zarážky ZFEÚ vyplýva, že pri príprave politiky v oblasti životného prostredia Únia prihliadne na podmienky životného prostredia v rôznych regiónoch Únie.

⁴ Pozri rozsudky z 1. októbra 2020, Entoma (C-526/19, EU:C:2020:769, bod 43), ako aj zo 17. decembra 2020, De Masi a Varoufakis/ECB (C-342/19 P, EU:C:2020:1035, body 35 a 36), v súvislosti s významom znenia pozri tiež rozsudky z 24. novembra 2005 (Deutsches Milch-Kontor, C-136/04, EU:C:2005:716, bod 32), a z 19. decembra 2019, Puppincak a i./Komisia (C-418/18 P, EU:C:2019:1113, bod 76).

35. Súdny dvor síce ešte nespresnil, ako sa má vykladať rovnosť členských štátov, avšak treba vychádzať z toho, že judikatúra týkajúca sa zásady rovnosti zaobchádzania platí aj v prospech členských štátov. Táto zásada vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne a s rozdielnymi situáciami rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené.⁵

36. Obmedzenie výnimky stanovenej v článku 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách na výslovne uvedené lokality vo vysokohorských oblastiach by mohlo spôsobiť rozdielne zaobchádzanie s členskými štátmi, ktoré by bolo nezlučiteľné s týmito zásadami. Požiadavky by neplatili pre lokality v určitých členských štátoch a naopak by platili pre lokality v iných členských štátoch, hoci environmentálne podmienky, ktoré sa majú zohľadniť, v oboch prípadoch vyvolávajú podobné ťažkosti pri plnení týchto požiadaviek a predpokladom odchýlky je absencia nepriaznivých účinkov na životné prostredie.

37. V tomto prípade netreba skúmať, do akej miery sa jednotlivci alebo mimovládne organizácie, na ktoré sa uplatní právo Únie, v takých prípadoch môžu odvolávať na rovnosť štátov alebo na zásadu rovnosti zaobchádzania.

c) O námietkach členských štátov

38. V každom prípade členský štát po uplynutí lehoty na podanie žaloby o neplatnosť nemôže spochybniť zákonnosť aktu prijatého normotvorcom Únie, ktorý sa stal konečným voči tomuto štátu. Podľa ustálenej judikatúry sa preto členský štát nemôže účinne dovolávať nezákonnosti smernice ako dôvodu obrany voči žalobe o nesplnenie povinnosti založenej na porušení tejto smernice.⁶ Z rovnakých dôvodov navyše Komisia tiež nemôže podať žalobu o nesplnenie povinnosti pre porušenie primárneho práva, ak vnútroštátne opatrenia zodpovedajú predpisom sekundárneho práva, ktoré neboli napadnuté.⁷ Ani iné subjekty sa nemôžu incidenčne odvolávať na neplatnosť právneho aktu Únie, ak by nepochybne mali právo domáhať sa určenia jeho neplatnosti prostredníctvom priamej žaloby.⁸

39. Súdny dvor opiera túto judikatúru o systém súdnej ochrany zavedený v Zmluvách a najmä o funkciu lehoty na podanie žaloby, ktorá spočíva v nastolení právnej istoty. Obmedzenie argumentácie členských štátov a Komisie je však odôvodnené aj tým, že členské štáty sa v značnej miere podieľajú na tvorbe práva Únie a podľa článku 263 druhého odseku ZFEÚ majú privilegované postavenie, pokiaľ ide o preskúmanie práva Únie.

40. Preto je ich úlohou zabrániť narušeniu rovnosti štátov už v legislatívnom postupe alebo napadnúť toto narušenie na Súdnom dvore bezprostredne po skončení uvedeného postupu. Ak k tomu nedôjde, je v rozpore so systémom súdnej ochrany Únie, aby Súdny dvor neskôr korigoval povinnosti, ktoré členským štátom vyplývajú z práva Únie, v ich prospech v rámci konania o nesplnenie povinnosti prostredníctvom výkladu, ktorý je v rozpore so znením právneho predpisu.

⁵ Rozsudky z 19. októbra 1977, Ruckdeschel a i. (117/76 a 16/77, EU:C:1977:160, bod 7); z 3. mája 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, bod 56); z 12. mája 2011, Luxembursko/Parlament a Rada (C-176/09, EU:C:2011:290, bod 31), a z 8. decembra 2020, Poľsko/Parlament a Rada (C-626/18, EU:C:2020:1000, bod 93).

⁶ Rozsudky z 27. októbra 1992, Komisia/Nemecko (C-74/91, EU:C:1992:409, bod 10); zo 6. júla 2006, Komisia/Portugalsko (C-53/05, EU:C:2006:448, bod 30), a z 29. júla 2010, Komisia/Rakúsko (C-189/09, neverejnený, EU:C:2010:455, bod 15).

⁷ Rozsudok z 5. októbra 2004, Komisia/Grécko (C-475/01, EU:C:2004:585, bod 17 a nasl.).

⁸ Rozsudky z 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90, bod 17), a z 25. júla 2018, Georgsmarienhütte a i. (C-135/16, EU:C:2018:582, bod 17).

41. Švédsko sa síce nepodieľalo na legislatívnom postupe týkajúcom sa prijatia smernice o odpadových vodách, ale pristúpilo k Únii až neskôr. Týmto pristúpením však Švédsko výslovne vyjadrilo súhlas so smernicou o odpadových vodách vrátane článku 4 ods. 2 a nepokúsilo sa dosiahnuť prispôsobenie tohto predpisu environmentálnym podmienkam na ďalekom severe.⁹ O tom, že také prispôsobenie bolo možné, svedčia napríklad územné výnimky z ochrany bobra (*Castor fiber*) a vlka (*Canis lupus*) podľa smernice o biotopoch.¹⁰

42. Aj keď teda také prispôsobenie chýba, Švédsko ako člen Rady navyše ešte stále môže prevziať iniciatívu s cieľom dosiahnuť toto prispôsobenie. Okrem neformálnych kontaktov s Komisiou¹¹ sa Švédsko osobitne môže pokúsiť dosiahnuť, aby Rada podľa článku 241 ZFEÚ požiadala Komisiu, aby urobila potrebné šetrenie a aby jej predložila vhodné návrhy.

43. Environmentálne účinky rozšírenia výnimky stanovenej v článku 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách na ďaleký sever sa dajú posúdiť v rámci takeého postupu oveľa lepšie než v súdnom konaní. Týmto spôsobom by sa tiež mohli presne určiť dotknuté oblasti. Výklad tohto ustanovenia, ktorý podáva Švédsko, totiž vyvoláva veľké ťažkosti pri ohraňovaní oblastí, na ktoré sa výnimka vzťahuje. Ktoré severské lokality zodpovedajú oblastiam s nadmorskou výškou viac než 1 500 metrov?

44. Blokujúci účinok lehoty na podanie žaloby je preto nielen potrebný z dôvodov právnej istoty, ale je tiež užitočný. Odvolanie sa Švédska na článok 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách teda treba zamietnuť.

d) Predbežný záver

45. Preto Švédsko porušilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 4 a 10 smernice o odpadových vodách, aj pokiaľ ide o biochemickú spotrebu kyslíka týkajúcu sa vody vypúšťanej z čističiek odpadových vôd v aglomeráciách Malå a Pajala.

3. Aglomerácia Mockfjärd – nepravideľný odber vzoriek

46. V prípade aglomerácie Mockfjärd sú výsledky vzoriek v súlade s článkom 4 a prílohou I smernice o odpadových vodách. Tri z 19 vzoriek v období od 11. januára do 27. decembra 2018 síce vykazovali nadmernú biochemickú spotrebu kyslíka a jedna zo 17 vzoriek vykazovala nadmernú chemickú spotrebu kyslíka.¹² Podľa tabuľky 3 v prílohe I sú však pri 17 až 28 vzorkách ročne povolené až tri odchýlky.

47. V období od 16. mája do 18. októbra 2018 však neboli odobraté nijaké vzorky. Komisia z toho vyvodzuje porušenie článkov 4, 10 a 15 smernice o odpadových vodách.

⁹ Ani pri uplatňovaní smernice o odpadových vodách na štáty Európskeho hospodárskeho priestoru, najmä na Nórsko a Island, sa zjavne nepovažovalo za opodstatnené rozšíriť výnimku stanovenú v článku 4 ods. 2 smernice o odpadových vodách na aglomerácie na ďalekom severe. Pozri článok 74 a prílohu XX bod 13 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 496).

¹⁰ Príloha I oddiel VIII. E. bod 4 písm. d) ods. 1 Aktu o podmienkach pristúpenia Nórskeho kráľovstva, Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. ES C 241, 1994, s. 175).

¹¹ Pozri pracovný dokument útvarov Komisie „Evaluation of the Council Directive 91/271/EEC of 21 May 1991, concerning urban waste-water treatment“, SWD(2019) 700 final, s. 167.

¹² Príloha 8 k žalobe, s. 1133.

48. Táto medzera v odbere vzoriek nie je v súlade s článkom 15 a s bodom 3 oddielu D prílohy I smernice o odpadových vodách, lebo podľa týchto ustanovení sa vzorky musia odberať v pravidelných intervaloch. Intervaly však nie sú pravidelné, ak sa všetky vzorky odoberú počas obdobia siedmich mesiacov, zatiaľ čo za päť mesiacov sa neodoberie nijaká vzorka. To platí aj v prípade, ak sa povinnosť týkajúca sa pravidelnosti obmedzí na minimálny počet štyroch povinných vzoriek, ktoré sa museli odobrať v prípade aglomerácie Mockfjärd v roku 2018.

49. Komisia zastáva názor, že z toho nevyhnutne vyplýva porušenie požiadaviek na čistenie stanovených v článkoch 4 a 10 smernice o odpadových vodách, lebo bez pravidelného odberu vzoriek počas celého roka nemá k dispozícii potrebné informácie na konštatovanie dodržania týchto požiadaviek.

50. Toto stanovisko však nie je presvedčivé. Už som vysvetlila, že odber vzoriek nie je podmienkou dodržania článkov 4 a 10 smernice o odpadových vodách, ale dôkazným prostriedkom na preukázanie dodržania týchto ustanovení alebo porušenia¹³. Takto sa tiež dá vysvetliť, prečo Súdny dvor v jednom konaní konštatoval, že jediná vzorka postačuje na uznanie výkonnosti dotknutej čističky odpadových vôd.¹⁴

51. Program odberu vzoriek podľa článku 15 a prílohy I smernice o odpadových vodách však má značný význam ako nepriamy dôkaz pri posudzovaní otázky, či určitá čistička odpadových vôd spĺňa požiadavky článkov 4 a 10 smernice o odpadových vodách. Ak vzorky z určitej čističky napríklad pravidelne z dôvodu vonkajších podmienok, akými sú počasie alebo ubytovanie veľkého počtu turistov, počas určitých ročných období prekročia hraničné hodnoty, možno z toho vyvodíť, že čistiaca výkonnosť nespĺňa požiadavky na sekundárne čistenie podľa článkov 4 a 10 smernice.

52. Na vyvrátenie tohto nepriameho dôkazu by nepostačovalo, ak by jednotlivé vzorky počas iných období spĺňali tieto požiadavky. Na dodržanie článku 4 smernice o odpadových vodách totiž nestačí, aby čistička zabezpečovala dostatočné čistenie v určitých časoch alebo počas určitých období. Čistička musí naopak – pokiaľ nejde o určité, veľmi zriedkavé výnimočné situácie – *vždy* zaručovať dostatočné čistenie odpadovej vody. Článok 10 smernice o odpadových vodách práve z tohto dôvodu vyžaduje, aby čističky boli prispôsobené sezónnym výkyvom záťaže a normálnym miestnym klimatickým podmienkam.

53. V súlade s vyššie uvedeným Súdny dvor konštatoval, že článok 4 smernice o odpadových vodách je porušený, ak sa z dotknutých čističiek odpadových vôd a zberných systémov príliš často vypúšťa nečistená odpadová voda v dôsledku pretekania spôsobeného búrkovými prietrzami.¹⁵ Pre posúdenie tejto otázky je nepodstatné, či sú zároveň k dispozícii vzorky, ktoré preukazujú dostatočnú čistiacu výkonnosť v iných časoch.

54. Z tohto hľadiska je medzera v odbere vzoriek okolnosťou, ktorá nasvedčuje tomu, že čistička odpadových vôd v aglomerácii Mockfjärd v období od mája do októbra 2018 nespĺňala požiadavky článkov 4 a 10 smernice o odpadových vodách. Ďalšou okolnosťou, ktorá nasvedčuje tomu, že táto

¹³ Návrhy, ktoré som predniesla vo veci Komisia/Portugalsko (C-557/14, EU:C:2016:119, body 29 až 31). Pozri tiež rozsudok zo 14. septembra 2017, Komisia/Grécko (C-320/15, EU:C:2017:678, bod 34), ako aj návrhy, ktoré v tejto veci Komisia/Grécko predniesol generálny advokát Bobek (C-320/15, EU:C:2017:246, bod 57).

¹⁴ Rozsudok z 28. januára 2016, Komisia/Portugalsko (C-398/14, EU:C:2016:61, bod 39).

¹⁵ Rozsudky z 18. októbra 2012, Komisia/Spojené kráľovstvo (C-301/10, EU:C:2012:633, body 85, 86 a 93), a zo 4. mája 2017, Komisia/Spojené kráľovstvo (C-502/15, neuvverejnený, EU:C:2017:334, body 44 až 46).

požiadavka bola porušená, je, že Švédsko vysvetľuje túto medzeru v odbere vzoriek rekonštrukčnými prácami na tejto čističke odpadových vôd. Nebolo by prekvapivé, ak by čistiaca výkonnosť čističky bola z tohto dôvodu znížená.

55. Komisia však nenavrhuje určiť, že výkonnosť čističky odpadových vôd v aglomerácii Mockfjärd v období od mája do októbra 2018 nespĺňala požiadavky. Taký návrh by bol síce predstaviteľný¹⁶, ale v prejednávanom prípade neprípustný, keďže toto obdobie nebolo predmetom výzvy ani odôvodneného stanoviska.

56. Žalobný návrh Komisie tiež nesmeruje ku konštatovaniu praxe, ktorá je do určitej miery ustálená a všeobecná, resp. všeobecného a pokračujúceho nesplnenia povinnosti.¹⁷ Taký výklad tohto návrhu by bol síce možný, ale cieľom argumentácie Komisie zjavne nie je preukázať porušenie trvajúce dlhšie obdobie. Prejavuje sa to najmä v tom, že v žalobe sa rozoberajú len údaje za rok 2018, pričom údaje za skoršie alebo neskoršie obdobia sa neskúmajú.

57. Žalobný návrh smeruje naopak ku konštatovaniu, že čistička odpadových vôd v aglomerácii Mockfjärd v zásade nespĺňa požiadavky článkov 4 a 10, ako aj prílohy I smernice o odpadových vodách. Porušenie článku 15 nemá v tejto súvislosti samostatný význam, ale slúži len ako dôkaz o porušení.

58. Existencia takého nesplnenia povinnosti sa však musí posudzovať podľa situácie v členskom štáte ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku.¹⁸ Okrem toho žalobu o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 druhého odseku ZFEÚ možno podať len v prípade, ak dotknutý členský štát nedosiahol súlad s odôvodneným stanoviskom Komisie v lehote, ktorá je v ňom stanovená.¹⁹

59. V prejednávanom prípade je teda rozhodujúci stav k 8. januáru 2019.

60. Pre posúdenie výkonnosti čističky odpadových vôd k tomuto dátumu sú závery týkajúce sa výkonnosti počas medzery v odbere vzoriek len nepriamym dôkazom, ktorý vyvracajú iné nepriame dôkazy.

61. K 8. januáru 2019 totiž od konca medzery v odbere vzoriek, teda za takmer tri mesiace, bolo k dispozícii 11 vzoriek týkajúcich sa biochemickej spotreby kyslíka, z ktorých všetky spĺňali požiadavky článkov 4 a 10 smernice o odpadových vodách.

62. Pokiaľ ide o chemickú spotrebu kyslíka, po tejto medzere je k dispozícii osem vzoriek, z ktorých jedna vykazuje (značne) nadmernú spotrebu, ale hodnoty týkajúce sa chemickej spotreby kyslíka pred medzerou v odbere vzoriek sústavne spĺňali požiadavky. Pri celkovom počte 17 vzoriek by však podľa tabuľky 3 v prílohe I boli povolené dokonca tri odchýlky.

¹⁶ Pozri v súvislosti s kvalitou ovzdušia rozsudok z 10. mája 2011, Komisia/Švédsko (C-479/10, neuvverejnený, EU:C:2011:287).

¹⁷ Pozri v tejto súvislosti návrhy, ktoré som predniesla vo veci Komisia/Bulharsko (C-488/15, EU:C:2016:862, bod 39 a nasl. a tam citovanú judikatúru).

¹⁸ Rozsudky zo 16. decembra 1997, Komisia/Taliansko (C-316/96, EU:C:1997:614, bod 14); zo 6. decembra 2007, Komisia/Nemecko (C-456/05, EU:C:2007:755), a z 29. júla 2019, Komisia/Rakúsko (Stavební inžinieri, patentoví zástupcovia a veterinárni lekári) (C-209/18, EU:C:2019:632, bod 48).

¹⁹ Rozsudky z 31. marca 1992, Komisia/Taliansko (C-362/90, EU:C:1992:158, bod 9); z 27. októbra 2005, Komisia/Taliansko (C-525/03, EU:C:2005:648, bod 13), a z 18. mája 2006, Komisia/Španielsko (Vydra) (C-221/04, EU:C:2006:329, body 22 a 23).

63. Keďže nie sú k dispozícii ďalšie nepriame dôkazy o nedostatočnej čistiacej výkonnosti, tieto výsledky stačia na vyvrátenie pochybností o čistiacej výkonnosti čističky odpadových vôd v aglomerácii Mockfjärd ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku. Naopak treba vychádzať z toho, že čistička k tomuto dňu – možno aj v dôsledku rekonštrukčných prác²⁰ – spĺňala požiadavky článkov 4 a 15 smernice o odpadových vodách.

64. Žaloba preto treba v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Mockfjärd, zamietnuť.

4. Aglomerácia Robertsfors – biochemická spotreba kyslíka

65. Zdá sa, že v prípade aglomerácie Robertsfors je situácia podobná ako v prípade aglomerácie Mockfjärd. V roku 2018 síce najprv 11 z 24 vzoriek vykazovalo nadmernú biochemickú spotrebu kyslíka, ale od 23. októbra 2018 vykázalo všetkých šesť vzoriek zníženie minimálne o 70 %, čo spĺňalo požiadavky.²¹ Komisia však tiež vysvetľuje, že situácia v roku 2018 bola podstatne horšia než ešte v roku 2016. Vtedy vykazovalo nadmernú spotrebu len šesť z 24 vzoriek.²²

66. So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti okolnosť, ktorá nasvedčuje zhoršeniu výkonnosti čističky, však nestačí na vyvodenie záveru, že v rozhodujúcom okamihu došlo k porušeniu. Švédsko totiž už v odpovedi na odôvodnené stanovisko vysvetlilo, že v tejto čističke odpadových vôd sa v roku 2018 vyskytovali prevádzkové problémy a boli prijaté opatrenia na ich odstránenie.²³ Hodnoty posledných šiestich vzoriek preto nasvedčujú tomu, že čistička z dôvodu týchto opatrení k 8. januáru 2019 vykazovala dostatočnú čistiacu výkonnosť.

67. Žalobu preto treba zamietnuť aj v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Robertsfors.

5. Aglomerácia Tänn dalen – biochemická spotreba kyslíka

68. V prípade aglomerácie Tänn dalen vykazovalo šesť z 35 vzoriek v roku 2018 nadmernú biochemickú spotrebu kyslíka, hoci povolené boli len štyri prekročenia hodnôt.

69. Všetky nevyhovujúce výsledky pochádzajú z obdobia od konca februára do polovice apríla. Nasledujúcich 21 vzoriek do konca decembra naopak vykazuje veľmi nízku spotrebu.²⁴ Z toho by sa dalo vyvodiť, že došlo k zlepšeniu výkonnosti čističky.

70. Pochybnosti však vzbudzuje skutočnosť, že vzorky za rok 2016 vykazujú podobný model, konkrétne štyri vzorky s nadmernou spotrebou od januára do apríla a následne vzorky s veľmi nízkou spotrebou. Potvrďuje to list príslušnej správy aglomerácie z 20. decembra 2018, ktorý citovala Komisia. Preukazuje, že zdokonaľovacie opatrenia prijaté v roku 2018 nepostačovali na splnenie požiadaviek smernice o odpadových vodách počas sezóny najvyššej záťaže („högbelastningssäsong“).²⁵

71. Švédsko však spolu s vyjadrením k žalobe poskytlo doplňujúce údaje o vzorkách do mája 2019, ktoré už nevykazujú nadmernú biochemickú spotrebu kyslíka.

²⁰ Pozri list spoločnosti Dala Vatten och Avfall AB z 21. decembra 2018, príloha 10 k žalobe, s. 1175, a vyššie bod 54.

²¹ Príloha 10 k žalobe, s. 1131.

²² Príloha 7 k žalobe, s. 937.

²³ Pozri prílohu 10 k žalobe, s. 1085 a 1086, ako aj 1173.

²⁴ Príloha 10 k žalobe, s. 1115.

²⁵ Príloha 10 k žalobe, s. 1167 a 1168.

72. Komisia v tejto súvislosti síce namieta, že tieto údaje (takmer úplne) pochádzajú z obdobia po 8. januári 2019, keď uplynula lehota stanovená v odôvodnenom stanovisku, a preto sú nepodstatné pre posúdenie predmetnej výhrady. Komisia tým však ignoruje skutočnosť, že aj údaje, ktoré boli získané po rozhodujúcom okamihu, umožňujú vyvodiť závery týkajúce sa výkonnosti čističky odpadových vôd k tomuto okamihu.²⁶ Ak by opäť došlo k prekročeniam hraničných hodnôt počas sezóny najvyššej záťaže v prvých mesiacoch roka, bolo by totiž potrebné predpokladať, že čistička bola naďalej nedostatočná. Pokiaľ k takým prekročeniam nedošlo, treba naopak predpokladať, že čistička v rozhodujúcom okamihu na rozdiel od predchádzajúcich rokov spĺňala požiadavky – zrejme v dôsledku zdokonaľovacích opatrení, ktoré boli medzičasom prijaté.

73. Žalobu preto treba zamietnuť aj v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Tänn dalen.

6. Aglomerácia Töreboda – biochemická spotreba kyslíka

74. Medzi účastníkmi konania je napokon sporné, či čistička odpadových vôd v aglomerácii Töreboda dostatočne znižuje biochemickú spotrebu kyslíka týkajúcu sa vypúšťanej odpadovej vody.

75. Švédsko v odpovedi na odôvodnené stanovisko poskytlo za obdobie od 8. novembra 2017 do 6. novembra 2018 50 vzoriek.²⁷ Švédsko síce spolu s duplikou predložilo doplňujúce údaje za november a december 2018,²⁸ avšak toto omeškanie v rozpore s článkom 128 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora nie je vôbec odôvodnené. Preto je tento dôkaz neprípustný.²⁹

76. Medzi účastníkmi konania je sporné, či deväť odchýlok počas prvého polroka ukazuje, že čistička odpadových vôd nedostatočne znižuje biochemickú spotrebu kyslíka. To však v konečnom dôsledku nie je rozhodujúce.

77. Podľa odpovede na odôvodnené stanovisko totiž v prvom polroku roka 2018 došlo k rekonštrukcii fázy biologického čistenia v rámci čističky odpadových vôd.³⁰ Keďže táto fáza tvorí podstatu sekundárneho čistenia³¹, táto rekonštrukcia vysvetľuje, prečo bola biochemická spotreba kyslíka počas druhého polroka oveľa nižšia než počas prvého polroka a výsledky neskorších vzoriek značne prevyšujú požiadavky smernice.

78. Včas poskytnuté údaje za druhý polrok preto umožňujú dospieť k záveru, že čistička k rozhodujúcemu dňu, teda k 8. januáru 2019, spĺňala články 4 a 10 smernice o odpadových vodách. V tomto smere preto treba žalobu v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Töreboda, zamietnuť.

79. Pokiaľ by sa Súdny dvor predsa chcel zaoberať údajmi za prvý polrok roka 2018, treba pripomenúť, že podľa článku 4 a tabuľky 1 v prílohe I smernice o odpadových vodách môže byť biochemická spotreba kyslíka maximálne 25 mg/l kyslíka alebo vo vzťahu k záťaži prívodu čističky odpadových vôd sa musí znížiť minimálne o 70 %. V nadpise nad touto tabuľkou sa uvádza, že sa použijú hodnoty pre koncentráciu alebo percentuálne zníženie.

²⁶ Pozri rozsudok z 10. marca 2016, Komisia/Španielsko (C-38/15, neverejný, EU:C:2016:156, bod 45).

²⁷ Príloha 10 k žalobe, s. 1150.

²⁸ Príloha 4 dupliky.

²⁹ Rozsudok z 10. novembra 2016, Komisia/Grécko (C-504/14, EU:C:2016:847, bod 86), a v tomto zmysle tiež rozsudok zo 14. apríla 2005, Gaki-Kakouri/Súdny dvor (C-243/04 P, neverejný, EU:C:2005:238, bod 33).

³⁰ Príloha 10 k žalobe, s. 991.

³¹ Pozri definíciu pojmu sekundárne čistenie v pracovnom dokumente citovanom v poznámke pod čiarou 3 (s. 6).

80. Komisia síce zdôrazňuje, že 18 vzoriek vykazovalo spotrebu kyslíka, ktorá bola vyššia než 25 mg/l, avšak v prípade deviatich z týchto vzoriek bola spotreba kyslíka vo vzťahu k záťaži prívodu znížená minimálne o 70 %. Tieto vzorky preto splňali požiadavky podľa tabuľky 1 v prílohe I smernice o odpadových vodách.

81. V prípade zvyšných deviatich vzoriek sa naopak nezistilo percentuálne zníženie spotreby. Tieto vzorky preto vykazujú odchýlky od tabuľky 1 v prílohy I smernice o odpadových vodách. Podľa tabuľky 3 je však v prípade 41 až 53 vzoriek počas roka povolených maximálne päť odchýlok.

82. Švédsko však zastáva názor, že sa má prihliadať len na 23 vzoriek, v prípade ktorých bolo zistené percentuálne zníženie spotreby kyslíka. Medzi týmito vzorkami sa nachádza len jedna odchýlka, zatiaľ čo pri tomto počte vzoriek by boli povolené dokonca tri odchýlky.

83. Keďže podľa nadpisu nad tabuľkou 2 v prílohe I smernice o odpadových vodách sa použijú hodnoty pre koncentráciu *alebo* percentuálne zníženie, stanovisko Švédska by sa mohlo chápať ako výber druhého kritéria posudzovania. Ak sa však vzorky považujú za prostriedky na preukázanie dodržania článku 4, deväť zdokumentovaných odchýlok od predpísaných hodnôt nemožno ignorovať. Preto predstavujú okolnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že počas prvého polroka roka 2018 došlo k porušeniu.

84. Komisia navyše oprávnene namieta, že tieto údaje neboli získané s dostatočnou pravidelnosťou, lebo údaje, ktoré boli v tomto konaní poskytnuté prípustným spôsobom³², nepokrývajú najmä november a december 2018.

85. Tieto aspekty však nespochybňujú posúdenie výkonnosti čističky odpadových vôd k 8. januáru 2019, lebo túto výkonnosť – ako už bolo uvedené v bodoch 77 a 78 vyššie – preukazujú včas poskytnuté výsledky meraní za druhý polrok roka 2018 a možno predpokladať, že horšie výsledky za prvý polrok boli spôsobené rekonštrukčnými prácami.

86. V súvislosti s aglomeráciou Töreboda preto v tomto konaní nemožno konštatovať, že čistička odpadových vôd k rozhodujúcemu dňu, teda k 8. januáru 2019, nedostatočne znižovala biochemickú spotrebu kyslíka.

7. Predbežný záver

87. Švédsko si preto tým, že nezabezpečilo, aby odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií Lycksele, Malå a Pajala pred vypustením prešli sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 4 v spojení s článkom 10 smernice o odpadových vodách.

88. V zostávajúcej časti treba tento žalobný dôvod zamietnuť.

B. Článok 5 smernice o odpadových vodách – zníženie množstva dusíka

89. V súvislosti so štyrmi aglomeráciami – Borås, Skoghall, Habo a Töreboda – Komisia namieta porušenie povinnosti vykonať náročnejšie čistenie podľa článkov 5, 10 a 15 smernice o odpadových vodách.

³² Pokiaľ ide o oneskorene poskytnuté údaje, ktoré by vyplnili túto medzeru, pozri bod 75 vyššie.

90. Podľa článku 5 ods. 2 smernice o odpadových vodách príslušné orgány musia prijať potrebné opatrenia, aby komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prešli pred vypustením v citlivých oblastiach náročnejším čistením ako tým, ktoré je uvedené v článku 4, najneskôr do 31. decembra 1998 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s viac ako 10 000 p. k.

91. Odpoveď na otázku, aké pravidlá platia pre náročnejšie čistenie odpadovej vody vypúšťanej do takých citlivých oblastí, vyplýva z reťazca odkazov: článok 5 ods. 3 smernice o odpadových vodách odkazuje na oddiel B prílohy I. Bod 3 tohto oddielu zasa odkazuje na požiadavky stanovené v tabuľke 2 v tejto prílohe.

92. Švédsko identifikovalo pobrežné vody medzi nórskou hranicou a obcou Norrtälje ako citlivé na eutrofizáciu alebo na nebezpečenstvo eutrofizácie spôsobenej vypúšťaním dusíka. Do týchto vôd sa nepriamo vypúšťa odpadová voda z dotknutých aglomerácií. Tieto aglomerácie preto musia pri čistení odpadovej vody znížiť množstvo dusíka.

93. Oddiel D bod 4 písm. c) a tabuľka 2 v prílohe I smernice o odpadových vodách vyžadujú buď zníženie množstva dusíka, ktoré umožní dodržať ročnú priemernú hodnotu vo výške 15 mg/l v prípade aglomerácií s p. k. od 10 000 do 100 000, resp. vo výške 10 mg/l v prípade väčších aglomerácií, alebo minimálne percento zníženia množstva dusíka o 70 % až 80 %.

94. Článok 10 smernice o odpadových vodách navyše vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili, že čističky odpadových vôd postavené aj kvôli splneniu požiadaviek článku 5 sú navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach.

1. Aglomerácia Borås

95. Odpadová voda z aglomerácie Borås sa najprv čistila v čističke odpadových vôd Gässlösa, ktorá však k 28. máju 2018 bola nahradená čističkou odpadových vôd Sobacken. Táto posledná uvedená čistička má kapacitu viac ako 100 000 p. k., a preto musí dosiahnuť hodnotu nižšiu než 10 mg/l dusíka alebo zabezpečiť minimálne percento zníženia o 70 % až 80 %.

96. V dôsledku tejto zmeny Švédsko nebolo schopné poskytnúť spolu s odpoveďou na odôvodnené stanovisko už ročnú priemernú hodnotu týkajúcu sa tejto čističky. Namiesto toho Švédsko oznámilo v súvislosti s oboma čističkami ročnú priemernú hodnotu 18 mg/l dusíka, teda prekročenie.³³

97. Spolu s vyjadrením k žalobe však Švédsko poskytlo doplňujúce údaje o vzorkách do 5. septembra 2019, z ktorých v prípade čističky Sobacken vyplýva ročná priemerná hodnota 9 mg/l a zníženie množstva dusíka priemerne o 70 %.³⁴

98. Tieto údaje umožňujú podľa úvah súvisiacich s údajmi týkajúcimi sa aglomerácie Tänn dalen³⁵ dospieť k záveru, že čistička odpadových vôd Sobacken k rozhodujúcemu dňu, teda k 8. januáru 2019, spĺňala požiadavky podľa článkov 5 a 10 smernice o odpadových vodách.

³³ Príloha 10 k žalobe, s. 1153.

³⁴ Príloha B.15.

³⁵ Pozri vyššie bod 72.

99. V prospech tohto záveru navyše svedčí aj úvaha, že môže trvať určitý čas, kým novovybudovaná čistička odpadových vôd začne optimálne fungovať. V súlade s tým poskytnuté údaje vykazujú najprv značne nadmerné hodnoty, ktoré sa však potom podstatne zlepšia a zostanú pomerne stabilné.

100. Žalobu preto treba v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Borås, zamietnuť.

2. Aglomerácia Skoghall

101. Aglomerácia Skoghall disponuje dvoma čističkami odpadových vôd, konkrétne Sättersviken s p. k. 5 457 a Hammarö s p. k. 15 000. Účastníci konania sa zhodujú na tom, že obe čističky musia dodržiavať hraničnú hodnotu pre zariadenia aglomerácií s p. k. od 10 000 do 100 000, teda maximálnu hodnotu 15 mg/l dusíka alebo zníženie množstva dusíka o 70 % až 80 %. Tento názor je správny, pretože požiadavky kladené na veľké aglomerácie by sa mohli obchádzať rozdelením odpadových vôd na viacero malých čističiek odpadových vôd.

102. Švédsko však v odpovedi na odôvodnené stanovisko uviedlo v súvislosti s čističkou Sättersviken za obdobie od 9. novembra 2017 do 6. novembra 2018 ročnú priemernú hodnotu 17 mg/l.³⁶ Preto sa Komisia domnieva, že došlo k porušeniu článkov 5 a 10 smernice o odpadových vodách.

103. Švédsko vo vyjadrení k žalobe uvádza, že pri prevádzke tejto čističky odpadových vôd sa vyskytli problémy, ktoré boli odstránené. Tento členský štát navyše poskytol doplňujúce údaje o vzorkách, takže za obdobie od 6. apríla 2018 do 15. mája 2019 je preukázaná ročná priemerná hodnota 12 mg/l dusíka a priemerné zníženie množstva dusíka o 73 %.³⁷

104. Toto tvrdenie v spojení s novými údajmi umožňuje podľa úvah súvisiacich s údajmi týkajúcimi sa aglomerácie Tännadalen³⁸ dospieť k záveru, že čistička odpadových vôd Sättersviken v aglomerácii Skoghall k rozhodujúcemu dňu, teda k 8. januáru 2019, spĺňala požiadavky podľa článkov 5 a 10 smernice o odpadových vodách.

105. V tejto časti preto treba žalobu zamietnuť.

3. Aglomerácia Habo

106. Čistička odpadových vôd v aglomerácii Habo má kapacitu 17 000 p. k. Nedisponuje osobitným zariadením na zníženie množstva dusíka v odpadovej vode, a preto odstraňuje len okolo 30 %, z čoho vyplýva ročná priemerná hodnota 40 mg/l. Švédsko sa však odvoláva na to, že vypúšťaný podiel dusíka v riekach a jazerách sa prirodzenými procesmi zníži o 87 %. Toto zníženie podľa jeho názoru vyplýva z vedecky uznaného modelu. Domnieva sa teda, že spolu so znížením prostredníctvom čističky odpadových vôd sa pred tým, ako sa odpadová voda dostane do citlivých pobrežných vôd, odstráni 91 % množstva dusíka pôvodne obsiahnutého v odpadovej vode.³⁹

³⁶ Príloha 10 k žalobe, s. 1145.

³⁷ Príloha B.16.

³⁸ Pozri vyššie bod 72.

³⁹ Príloha 10 k žalobe, s. 1139 a 1140.

107. Táto čistička musí na základe svojej kapacity dosiahnuť hraničnú hodnotu 15 mg/l dusíka alebo zníženie množstva dusíka o 70 % až 80 %. Pri posudzovaní tohto zníženia Súdny dvor už uznal, že sa prihliada na prirodzené zníženie.⁴⁰ Komisia však vyžaduje, aby účinnosť tohto zníženia bola preukázaná aktuálnymi údajmi o meraniach. Táto námietka je logická, lebo Komisia môže preskúmať tento model len na základe aktuálnych údajov o meraniach.

108. Tvrdenia, ktoré Švédsko uvádza na svoju obranu, si v istom zmysle protirečia. Švédsko na jednej strane tvrdí, že nie je prakticky možné sústavne merať množstvo dusíka, ktoré sa dostáva do všetkých vôd vo Švédsku, ktoré sú znečistené dusíkom, a z týchto vôd.⁴¹ Na druhej strane tvrdí, že napriek tomu sa vykonali novšie merania s cieľom potvrdiť a kalibrovať tento model.⁴² Uvádza, že tieto údaje sú voľne dostupné na internete.⁴³

109. V súvislosti s týmto tvrdením Komisia v replike uvádza, že Švédsko neposkytlo vyžiadané údaje. Túto kritiku nemožno a *priori* odmietnuť, lebo podľa článku 124 ods. 1 písm. d) rokovacieho poriadku musí vyjadrenie k žalobe obsahovať dôkazy a návrhy dôkazov. Údaje na podporu právneho tvrdenia, teda dôkazy, preto treba spravidla poskytnúť Súdnemu dvoru spolu s týmto vyjadrením.

110. Komisia však v súdnom konaní ani v odôvodnenom stanovisku presne neuviedla, ktoré údaje o meraniach potrebuje na to, aby mohla preskúmať model prirodzeného zníženia množstva dusíka. Preto Švédsko nebolo schopné poskytnúť práve tieto údaje. Odkaz na údaje dostupné na internete teda treba považovať naopak za návrh dôkazu, na základe ktorého Komisia mohla spresniť svoju kritiku týkajúcu sa použitia tohto modelu.

111. Na tento účel by sa Komisia musela z obsahového hľadiska zaoberať týmito údajmi dostupnými na internete. Ak by si preskúmanie týchto údajov vyžadovalo veľmi veľa času, musela by v prípade potreby požiadať o predĺženie lehoty alebo navrhnúť prerušenie konania.

112. K ničomu z toho nedošlo.

113. Námietku Komisie, že Švédsko neposkytlo potrebné údaje o meraniach na kontrolu, preto treba zamietnuť. Žaloba je teda nedôvodná aj v časti týkajúcej sa aglomerácie Habo.

4. Aglomerácia Töreboda

114. Čistička odpadových vôd v aglomerácii Töreboda musí na základe svojej kapacity 35 500 p. k. tiež dosiahnuť hraničnú hodnotu 15 mg/l dusíka alebo zníženie množstva dusíka o 70 % až 80 %.

115. Podľa odpovede na odôvodnené stanovisko táto čistička nedisponuje osobitným zariadením na zníženie množstva dusíka v odpadovej vode, a preto odstraňovala len okolo 43 %. Švédsko sa však odvolalo na prirodzené zníženie o ďalších 50 %, takže množstvo dusíka v odpadovej vode sa

⁴⁰ Rozsudok zo 6. októbra 2009, Komisia/Švédsko (C-438/07, EU:C:2009:613, body 101 a 104).

⁴¹ Bod 21 vyjadrenia k žalobe.

⁴² Bod 29 vyjadrenia k žalobe.

⁴³ Švédsko odkazuje na webovú stránku miljodata.slu.se/mvm/.

podľa jeho názoru pred tým, ako sa táto voda dostane do citlivých pobrežných vôd, zníži celkovo o 71 %.⁴⁴ Podľa vyššie uvedených úvah týkajúcich sa aglomerácie Habo tieto hodnoty stačia na preukázanie dostatočného zníženia množstva dusíka.

116. Švédsko navyše spolu s vyjadrením k žalobe poskytlo výsledky vzoriek zníženia množstva dusíka, ktoré boli odobraté v období od 4. januára do 30. decembra 2019. Podľa týchto výsledkov čistička aj bez ohľadu na prirodzené zníženie v roku 2019 dosiahla priemernú hodnotu 14 mg/l a priemerné zníženie o 73 % – zrejme z dôvodu rekonštrukčných prác v prvom polroku roka 2018.⁴⁵ Tieto hodnoty tým skôr preukazujú, že čistička odpadových vôd v aglomerácii Töreboda v rozhodujúcom okamihu dostatočne znižovala obsah dusíka v odpadovej vode.

117. Výhrada, že Švédsko porušilo články 5, 10 a 15 smernice o odpadových vodách, pokiaľ ide o aglomeráciu Töreboda, je preto nedôvodná.

5. Predbežný záver

118. Druhý žalobný dôvod teda treba v celom rozsahu zamietnuť.

C. Článok 4 ods. 3 ZEÚ – lojálna spolupráca

119. Komisia napokon tvrdí, že Švédsko tým, že v konaní pred podaním žaloby neposkytlo všetky potrebné údaje týkajúce sa aglomerácií Habo a Töreboda, porušilo povinnosť lojálne spolupracovať, ktorá mu vyplýva z článku 4 ods. 3 ZEÚ. Komisia uvádza, že Švédsko jej najmä neposkytlo informácie, ktoré potrebuje na to, aby mohla posúdiť opodstatnenosť tvrdenia Švédska týkajúceho sa rozsahu prirodzeného zníženia množstva dusíka a splnenia požiadaviek smernice týkajúcich sa eliminácie obsahu dusíka, ktoré je založené na tomto prirodzenom znížení.

120. Je pravda, že v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ prináleží Komisii preukázať existenciu uvádzaného nesplnenia povinnosti. Komisia teda musí predložiť Súdnemu dvoru podklady potrebné na to, aby preveril existenciu tohto nesplnenia povinnosti, pričom sa nemôže opierať o nijaké domnienky. Členské štáty sú však podľa článku 4 ods. 3 ZEÚ povinné pomáhať Komisii pri plnení jej úlohy, ktorá podľa článku 17 ods. 1 ZEÚ spočíva najmä v zabezpečovaní uplatňovania ustanovení Zmluvy FEÚ, ako aj opatrení prijatých inštitúciami na jej základe. Treba brať do úvahy skutočnosť, že pokiaľ ide o overenie toho, či sa vnútroštátna právna úprava určená na zabezpečenie účinného vykonania smernice v praxi správne uplatňuje, Komisia, ktorá nemá vlastné zisťovacie právomoci v tejto oblasti, je v značnej miere odkázaná na podklady poskytnuté prípadnými sťažovateľmi, ako aj dotknutým členským štátom. Z toho najmä vyplýva, že ak Komisia poskytla dostatok podkladov preukazujúcich určité skutkové okolnosti na území žalovaného členského štátu, prináleží tomuto štátu, aby podrobne a zásadným spôsobom poprel takto predložené údaje a z nich plynúce následky.⁴⁶

⁴⁴ Príloha 10 k žalobe, s. 1149 a 1150.

⁴⁵ Pozri bod 77 vyššie.

⁴⁶ Rozsudky z 26. apríla 2005, Komisia/Írsko (C-494/01, EU:C:2005:250, body 41 až 44), a z 18. októbra 2012, Komisia/Spojené kráľovstvo (C-301/10, EU:C:2012:633, body 70 až 72).

121. Komisia v odôvodnenom stanovisku uviedla, že Švédsko si nesplnilo túto povinnosť, lebo neposkytlo nijaké novšie údaje o meraniach týkajúce sa zníženia množstva dusíka medzi vypustením vody z čističiek odpadových vôd a citlivými pobrežnými vodami.⁴⁷ Ako už bolo uvedené,⁴⁸ táto požiadavka je logická, keďže modelový výpočet sa dá overiť len pomocou skutočných nameraných hodnôt.

122. Švédsko odpovedalo na vyššie uvedené tvrdenia najmä stanoviskom Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (Švédsky meteorologický a hydrologický ústav, SMHI).⁴⁹ SMHI v tomto stanovisku výslovne konštatuje, že novšie namerané hodnoty obsahu dusíka vo vodách sa síce použili, ale nie sú dostupné na webovej stránke SMHI, lebo boli prevzaté z databázy inej inštitúcie.⁵⁰

123. Touto neúplnou informáciou Švédsko porušilo zásadu lojálnej spolupráce a sťažilo postup v tomto konaní. Hoci Komisia namietala tento nedostatok údajov, SMHI neposkytol také údaje ani neuviedol zdroj novších údajov alebo miesto, kde ich možno nájsť na internete. Toto opomenutie je tým závažnejšie, že príslušné údaje – o čom svedčí vyjadrenie k žalobe – by sa dali bez problémov získať. Zároveň by bolo v súlade so správnou vedeckou praxou uviesť všeobecne dostupné miesto, kde možno nájsť použité údaje. Na základe toho by Komisia mohla pripraviť prejednávajúcu žalobu podstatne lepšie a možno by dokonca upustila od výhrad týkajúcich sa aglomerácií Habo a Töreboda.

124. Keďže tieto údaje by boli také významné, síce by tiež bolo v súlade so zásadou lojálnej spolupráce, ak by Komisia opäť aspoň neformálne požiadala o poskytnutie týchto nameraných hodnôt. Nemohla však vedieť, že prístup k nim by bol taký bezproblémový. Preto absencia ďalšej žiadosti Komisie nevylučuje konštatovanie, že Švédsko porušilo zásadu lojálnej spolupráce.

125. Švédsko teda tým, že Komisii v konaní pred podaním žaloby neposkytlo informácie, ktoré by potrebovala na to, aby mohla posúdiť, či čističky odpadových vôd aglomerácií Habo a Töreboda spĺňajú požiadavky smernice o odpadových vodách, porušilo článok 4 ods. 3 ZEÚ.

V. O trovách

126. Podľa článku 138 ods. 3 rokovacieho poriadku, ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania – tak ako v tomto prípade –, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania.

VI. Návrh

127. Preto navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Švédske kráľovstvo si tým, že nezabezpečilo, aby odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií Lycksele, Malå a Pajala pred vypustením prešli sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 4 v spojení s článkom 10 smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd.

⁴⁷ Pozri v súvislosti s aglomeráciou Habo bod 95 a v súvislosti s aglomeráciou Töreboda bod 122 (príloha 9 k žalobe, s. 1149, ako aj 1152 a 1153).

⁴⁸ Pozri bod 107 vyššie.

⁴⁹ Príloha 10 k žalobe, s. 1349 a nasl.

⁵⁰ Príloha 10 k žalobe, s. 1350.

2. Švédske kráľovstvo tým, že Európskej komisii v konaní pred podaním žaloby neposkytlo informácie, ktoré by potrebovala na to, aby mohla posúdiť, či čističky odpadových vôd aglomerácií Habo a Töreboda spĺňajú požiadavky smernice 91/271, porušilo článok 4 ods. 3 ZEÚ.
3. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.
4. Európska komisia a Švédske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.